Ακαδημαϊκή και Επαγγελματική Αναγνώριση Τίτλων Σπουδών της Αλλοδαπής: Μια Συγκριτική Ανάλυση

Γιώργος Ψαχαρόπουλος

Περιληψη

Η μελέτη παρουσιάζει τον τρόπο αναγνώρισης τίτλων σπουδών και επαγγελματικών προσόντων που αποκτήθηκαν στην αλλοδαπή, σε έντεκα ευρωπαϊκές χώρες, Αυστραλία, ΗΠΑ και Καναδά. Όσον αφορά τα επαγγελματικά προσόντα, στις περισσότερες χώρες η αναγνώριση γίνεται από τα επαγγελματικά σωματεία και τους εργοδότες. Όσον αφορά τους ακαδημαϊκούς τίτλους, στις περισσότερες χώρες αποφασίζουν τα Πανεπιστήμια. Εκτός φυσικά από την Ελλάδα, όπου αποφασίζει το Κράτος μέσω του ΔΙΚΑΤΣΑ.

Εισαγωγή

Στο πλαίσιο της διαφορετικότητας των εκπαιδευτικών συστημάτων των ευρωπαϊκών χωρών, η παρούσα μελέτη επιχειρεί να παρουσιάσει τις ανά χώρα διαδικασίες κατά τις οποίες αξιολογούνται εκπαιδευτικοί τίτλοι της αλλοδαπής. Σκοπός αυτής της αξιολόγησης είναι η απόδοση της ακαδημαϊκής ισοτιμίας τού εκ της χώρας προέλευσης τίτλου με τον αντίστοιχο προσφερόμενο στη χώρα υποδοχής. Σκιαγραφείται, επιπλέον, ο τρόπος αναγνώρισης τίτλων σπουδών της αλλοδαπής που ακολουθείται από ορισμένες χώρες εκτός Ευρωπαϊκής

Ένωσης, προς διαμόρφωση μιας σφαιρικότερης αντίληψης της επικρατούσας κατάστασης στον τομέα αυτό διεθνώς. Η μελέτη ασχολείται με την αναγνώριση εκπαιδευτικών τίτλων, τόσο προς ακαδημαϊκούς όσο και για επαγγελματικούς[1] σκοπούς, όπως αυτή προτείνεται από την πιο πρόσφατη Ευρωπαϊκή Σύμβαση της Λισσαβόνας (1997) για την ακαδημαϊκή αναγνώριση, τις προτάσεις του Συμβουλίου της Ευρώπης και της UNESCO για τη δημιουργία των δια-εκπαιδευτικών πληροφοριακών κέντρων ENIC, και τις οδηγίες 89/48/EEC, 92/51/EEC, καθώς και τις Τομεακές (Sectoral) και τις οδηγίες του Γενικού Συστήματος (Transitional) για την είσοδο σε νομοθετικά ρυθμιζόμενα επαγγέλματα[2].

Γερμανία

Ακαδημαϊκή Αναγνώριση. Διεκπεραιώνεται σε συμβουλευτικό επίπεδο από το γερμανικό «παρακλάδι» της **ENIC- NARIC**[3]. Για τον προσδιορισμό των ισοτιμιών των πτυχίων λαμβάνονται υπόψη τα κάτωθι κριτήρια:

- Το επίπεδο στο οποίο ανταποκρίνεται ο τίτλος στο εκπαιδευτικό σύστημα της χώρας προέλευσης (formal criterion).
- Το περιεχόμενο των σπουδών ή της επαγγελματικής κατάρτισης που παρακολουθεί ο υποψήφιος προκειμένου να αποκτήσει τον προς αναγνώριση τίτλο (material criterion).
- Συμφωνίες που έχουν συναφθεί μεταξύ Γερμανίας και άλλων χωρών (Αυστρία, Γαλλία, Ουγγαρία, Ιταλία, Ολλανδία, Πολωνία, Ισπανία, Ελβετία, Αυστραλία, Ινδονησία) για την ισοτιμία τίτλων.

Επαγγελματική Αναγνώριση. Η Γερμανία έχει την ιδιομορφία του Ομοσπονδιακού Κράτους, που περιλαμβάνει μια κεντρική κυβέρνηση και δεκαέξι αυτόνομα ομόσπονδα κρατίδια. Η τακτική που κατά κανόνα ακολουθείται είναι να δίνεται στις **τοπικές αρχές** των ομόσπονδων κρατιδίων (Laenders) η αρμοδιότητα αναγνώρισης προσόντων για επαγγελματική αξιοποίηση. Η αναγνώριση-πιστοποίηση που λαμβάνει χώρα σε ένα κρατίδιο, υπό την αιγίδα των αρμόδιων φορέων του, ισχύει σε όλα τα υπόλοιπα κρατίδια.

Δανία

Οι διαδικασίες αναγνώρισης ρυθμίζονται από το **Κέντρο Αξιολόγησης**

Ξένων Τίτλων (Danish Centre for Assessment of Foreign Qualifications – CVUU), που είναι μέρος του υπουργείου Παιδείας. Οι γενικές αρμοδιότητες του Κέντρου ορίζονται ως εξής:

- Ρυθμίζει την εφαρμογή οδηγιών της Ευρωπαϊκής Ένωσης σχετικά με την αναγνώριση επαγγελματικών προσόντων.
- Παρέχει πληροφορίες και καθοδήγηση σε θέματα που αφορούν την αξιολόγηση τίτλων σπουδών της αλλοδαπής καθώς και τη σχέση του εγχώριου εκπαιδευτικού συστήματος με αυτά άλλων χωρών, με γνώμονα την αμοιβαία αναγνώριση τίτλων σπουδών.

Λεπτομερώς η διαδικασία αναγνώρισης έχει ως ακολούθως:

Ακαδημαϊκή Αναγνώριση. Υπεύθυνα για την αξιολόγηση ορίζονται τα ίδια τα **Πανεπιστήμια**. Συνδρομητικό ρόλο σ᾽ αυτή την περίπτωση μπορεί να παίξει η **Επιτροπή για την Αξιολόγηση Ξένων Τίτλων** (Joint Committee for the Evaluation of Foreign Certificates).

Επαγγελματική Αναγνώριση. Για την αναγνώριση ξένων τίτλων προς αξιοποίησή τους στην αγορά εργασίας, όσον αφορά τα νομοθετικά κατοχυρωμένα επαγγέλματα, υπεύθυνες είναι οι **κατά περίσταση αρχές** που ρυθμίζουν την εξάσκηση των εν λόγω επαγγελμάτων στη χώρα. Μερικές από τις αρχές αυτές ενδεικτικά είναι οι εξής:

Επάγγελμα	Πιστοποιούσα Αρχή
Θεραπευτής Οδοντίατρος Νοσοκόμα Μαία	National Board of Health
Κτηνίατρος	Danish Veterinary and Food Administration
Φαρμακοποιός	Danish Medicines Agency

Το Κέντρο αξιολόγησης (CVUU) προσανατολίζει τις ως άνω αρχές στη δράση τους, και ακόμα φροντίζει να τηρούνται σωστά οι οδηγίες της Ευρωπαϊκής Ένωσης πάνω στο θέμα.

Αιτήσεις για επαγγελματική αναγνώριση μη νομοθετικά κατοχυρω-

μένων επαγγελμάτων (non-regulated professions) απευθύνονται επίσης στο CVUU.

Συνολικά, οι υπηρεσίες του Κέντρου Αξιολόγησης, μη έχοντας νομικό status, παραμένουν σε συμβουλευτικό επίπεδο, και μπορούν ακόμα να αμφισβητηθούν μέσω έφεσης, αν το επιθυμεί ο υποψήφιος. Μαζί με την αίτηση αναγνώρισης, ζητούνται (επισήμως μεταφρασμένα από κρατική αρχή) περιγραφή του κύκλου σπουδών που οδήγησε στην απόκτηση του προς αναγνώριση τίτλου, ενημέρωση σχετικά με τις παραμέτρους του σπουδαχθέντος γνωστικού αντικειμένου καθώς και αντίγραφα των διπλωματικών εργασιών.

Στο πλαίσιο της εξασφάλισης αξιοπιστίας στη διαδικασία αναγνώρισης, το Κέντρο Αξιολόγησης μπορεί να προτείνει τη σύσταση **Ειδικών Επιτροπών** (Boards of Experts) με αρμοδιότητα τη διαμόρφωση κριτηρίων για την αξιολόγηση ξένων τίτλων, και στους εξής γνωστικούς τομείς:

- Επιστήμη – ιατρική (scientific – medical education)
- Τεχνική εκπαίδευση (technical education)
- Εμπορικές σπουδές (scientific – commercial education)
- Ανθρωπιστικές – παιδαγωγικές σπουδές (humanistic – pedagogical education)
- Καλλιτεχνικές σπουδές (arts-related education)

Ελλάδα

Ακαδημαϊκή Αναγνώριση. Φορέας αναγνώρισης κατ' αποκλειστικότητα ορίζεται το **Διαπανεπιστημιακό Κέντρο Αναγνώρισης Τίτλων Σπουδών της Αλλοδαπής** (ΔΙΚΑΤΣΑ)[4]. Προκειμένου για κρίση βασικού πανεπιστημιακού τίτλου σπουδών, το Κέντρο απαιτεί την κατάθεση αποδεικτικού απολυτηρίου δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, τον προς κρίση τίτλο καθώς και πιστοποιητικό μαθημάτων όλων των ετών φοίτησης.

Προκειμένου για μεταπτυχιακό ή διδακτορικό δίπλωμα, το Κέντρο ζητά από τον ενδιαφερόμενο αντίγραφο βασικού πανεπιστημιακού τίτλου σπουδών, τον προς κρίση τίτλο, πιστοποιητικό μαθημάτων (αν

έχουν απαιτηθεί μαθήματα στο πρόγραμμα σπουδών), αντίγραφο της εργασίας ή διδακτορικής διατριβής, καθώς και μια περίληψη της τελευταίας στα ελληνικά.

Προκειμένου για σπουδές σε ΑΕΙ των Αγγλίας, ΗΠΑ, Βελγίου και Γαλλίας, απαιτείται επιπλέον βεβαίωση για τον τόπο πραγματοποίησης των σπουδών (όχι για το πού εδρεύει το ίδρυμα). Να τονιστεί ότι το ίδρυμα δεν αναγνωρίζει τίτλους ξένων ιδρυμάτων όταν ο φοιτητής έχει παρακολουθήσει όλο ή μεγάλο μέρος του κύκλου σπουδών σε παράρτημά του στην Ελλάδα και όχι στη φυσική του έδρα στο εξωτερικό. Τα ξενόγλωσσα δικαιολογητικά θα πρέπει να κατατίθενται σε φωτοαντίγραφα επίσημα επικυρωμένα και μεταφρασμένα (υπ. Εξωτερικών).

Αξιολογώντας την ελληνική διαδικασία αναγνώρισης ξένων πτυχίων, προκύπτει μια σειρά αδύνατων σημείων, που μας οδηγεί εύλογα στη διαπίστωση ότι:

- Το ΔΙΚΑΤΣΑ αποτελεί δεσμευτικό όργανο απονομής ακαδημαϊκών ισοτιμιών, σε πλήρη αντίθεση με την εφαρμοζόμενη πρακτική στις υπόλοιπες χώρες, που επιφορτίζουν αντίστοιχους οργανισμούς με συμβουλευτικές αρμοδιότητες, αφήνοντας στα Πανεπιστήμια, ως ειδικότερα, την ευθύνη της τελεσίδικης απόφασης.
- Αποτέλεσμα τούτου του συγκεντρωτικού χαρακτήρα είναι το ΔΙΚΑΤΣΑ να παρουσιάζεται σημαντικά αποδυναμωμένο στη γοργή διεκπεραίωση αιτήσεων αναγνώρισης ξένων πτυχίων.
- Έτσι, σε αντίθεση με τα εκ των ευρωπαϊκών οδηγιών προβλεπόμενα περί ευλόγου χρόνου διεκπεραίωσης των διαδικασιών αναγνώρισης (που κατά μέσο όρο στις υπόλοιπες ευρωπαϊκές χώρες παίρνουν περίπου τέσσερις μήνες), ο Έλληνας φοιτητής-ενδιαφερόμενος πρέπει να περιμένει μέχρι και δύο χρόνια.
- Η διενέργεια εξετάσεων, που ορισμένες φορές προβλέπονται για την απονομή ισοτιμίας σε ξενόφερτα πτυχία, υπόκειται συχνά-πυκνά σε διαρκείς αναίτιες αναβολές, προς ταλαιπωρία των ενδιαφερομένων.
- Υπάρχουν πολλοί τίτλοι του εξωτερικού που δεν προσφέρονται στην Ελλάδα. Το ΔΙΚΑΤΣΑ αρνείται προς τούτο να τους αναγνωρίσει, πλήττοντας έτσι τα δικαιώματα αυτών που θέλησαν να σπουδάσουν κάτι άλλο από αυτό που μονοπωλιακά προσφέρει η Ελληνική Ανώτατη Εκπαίδευση.

Επαγγελματική Αναγνώριση. Προς εφαρμογή των συνταχθέντων από την Ευρωπαϊκή Ένωση οδηγιών για την επαγγελματική αναγνώριση, δημιουργήθηκε με Προεδρικό Διάταγμα[5] στην Ελλάδα το Συμβούλιο Αναγνώρισης Επαγγελματικών Ισοτιμιών (ΣΑΕΙ). Το εν λόγω Συμβούλιο, διεκπεραιώνει αιτήσεις επαγγελματικής αναγνώρισης πανεπιστημιακών προσόντων αποκτηθέντων στην αλλοδαπή, με σκοπό την άσκηση νομοθετικά ρυθμιζόμενων επαγγελμάτων.

Για τη διεκπεραίωση των αιτήσεων, το Συμβούλιο ζητά από τον ενδιαφερόμενο την κατάθεση: απολυτηρίου Λυκείου, τίτλου τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, προγράμματος σπουδών, βεβαίωσης πιστοποιούσας το νόμιμο δικαίωμα άσκησης του περί ου ο λόγος επαγγέλματος καθώς και το χρόνο άσκησής του στη χώρα προέλευσης, πιστοποιητικού ποινικού μητρώου και πιστοποιητικού, εκδοθέντος από τις αρμόδιες αρχές της χώρας προέλευσης, αναγνώρισης του τίτλου σπουδών (σε περίπτωση που αυτός αποκτήθηκε σε χώρα εκτός Ε.Ε.).

Από τη στιγμή κατάθεσης των ως άνω δικαιολογητικών ορίζεται ειδικός εισηγητής, ο οποίος μελετά το φάκελο του ενδιαφερομένου και γνωμοδοτεί σε διάστημα τεσσάρων μηνών. Η γνωμοδότηση μπορεί να είναι θετική, αρνητική ή αντισταθμιστική (να προβλέπει δηλαδή κάποια τεστ επάρκειας ή περιόδους καταλληλότητας ή επιπλέον εξετάσεις).

Το Συμβούλιο δέχεται αιτήσεις αξιολόγησης για την άσκηση νομοθετικά ρυθμιζόμενων επαγγελμάτων, που εμπίπτουν σε μια από τις εξής κατηγορίες:

- Γεωργίας, Δασοπονίας, Ιχθυολογίας
- Εκπαίδευσης
- Οικονομικά – Εμπορικά επαγγέλματα
- Πολιτιστικά
- Τεχνικά
- Υγείας

Για τα νομοθετικά ρυθμιζόμενα επαγγέλματα που περιλαμβάνονται σε ειδικές ευρωπαϊκές οδηγίες (αρχιτέκτονας, κτηνίατρος, μαία, νοσηλευτής, οδοντίατρος, φαρμακοποιός, δικηγόρος) οι ενδιαφερόμενοι πρέπει να απευθύνονται κατά περίσταση στο υπουργείο Υγείας, το Τεχνικό Επιμελητήριο ή το Δικηγορικό Σύλλογο Αθηνών.

Για ανθρώπους που έχουν αποκτήσει την πανεπιστημιακή τους μόρφωση στα εγχώρια Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα, η επαγγελματική αναγνώριση διεκπεραιώνεται μέσω των αρμόδιων κρατικών αρχών και οικείων επαγγελματικών σωματείων. Για παράδειγμα:

Επάγγελμα	Πιστοποιούσα Αρχή
Πολιτικός Μηχανικός Μηχανολόγος Μηχανικός Ηλεκτρολόγος Μηχανικός Χημικός Μηχανικός Αεροναυπηγός Μηχανικός λοιποί Μηχανικοί	Τεχνικό Επαγγελματικό Επιμελητήριο (ΤΕΕ)
Δικαστικοί	Υπουργείο Δικαιοσύνης
Ιατρικά Επαγγέλματα	Ιατρικός Σύλλογος/Υπουργείο Υγείας
Ψυχολόγος	Υπουργείο Υγείας/Νομαρχία
Κτηνίατρος	Νομαρχία
Εκπαιδευτικοί	Υπουργείο Παιδείας
Ελεγκτές Εναέριας Κυκλοφορίας	Υπηρεσία Πολιτικής Αεροπορίας (ΥΠΑ)
Ορκωτοί Λογιστές	Σώμα Ορκωτών Λογιστών/ Υπουργείο Εμπορίου

Για την εισαγωγή υποψηφίων σε μια πλειάδα επαγγελμάτων του δημόσιου τομέα ακολουθείται η τακτική εθνικών εξετάσεων υπό την αιγίδα του Ανώτατου Συμβουλίου Επιλογής Προσωπικού (ΑΣΕΠ). Επιτυχής συμμετοχή σε αυτές τις εξετάσεις ισούται με ταυτόχρονη επαγγελματική αναγνώριση των προσόντων των συμμετεχόντων.

Για τα μη νομοθετικά κατοχυρωμένα επαγγέλματα, τον τελευταίο λόγο στην επιλογή προσωπικού έχει ο εργοδότης. Προκειμένου για πληροφόρηση-ενημέρωση γύρω από θέματα εργασίας, ο Οργανισμός Απασχόλησης Εργατικού Δυναμικού (ΟΑΕΔ) αποτελεί αρμόδιο κρατικό φορέα στον οποίο μπορούν να απευθύνονται οι ενδιαφερόμενοι.

Όσον αφορά, τέλος, την πιστοποίηση της επαγγελματικής κατάρτισης, με απόφαση του υπουργού Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων καθιερώθηκε το «Εθνικό Σύστημα Πιστοποίησης Επαγγελματικής Κατάρτισης». Ο Οργανισμός Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης (ΟΕΕΚ), με τη συνδρομή της Κεντρικής Εξεταστικής Επιτροπής Πιστοποίησης Επαγγελματικής Κατάρτισης (ΚΕΕΠΕΚ) και τη συμμετοχή των κοινωνικών εταίρων, πραγματοποιεί εθνικές εξετάσεις πιστοποίησης επαγγελματικής κατάρτισης, δύο φορές το χρόνο, που περιλαμβάνουν πρακτικό και θεωρητικό μέρος. Ως αποτέλεσμα επιτυχούς διεκπεραίωσης των εξετάσεων, ο ενδιαφερόμενος αποκτά Δίπλωμα Επαγγελματικής Κατάρτισης, που αναγνωρίζεται στην Ελλάδα και τις υπόλοιπες χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Νορβηγία

Ακαδημαϊκή Αναγνώριση. Το **National Academic Information Centre** – NAIC αποτελεί συμβουλευτική υπηρεσία, προωθώντας κάθε αίτηση προς τις αρμόδιες αξιολογητικές αρχές, χωρίς να αποφαίνεται σε θέματα αναγνώρισης τίτλων της αλλοδαπής. Οι παρεχόμενες συμβουλές αφορούν κυρίως τη χρονική διάρκεια και το επίπεδο των προς αναγνώριση σπουδών (χρόνος διεκπεραίωσης της αναγνώρισης, περίπου 4 μήνες).

Η προ-αξιολόγηση του NAIC προωθείται προς τα πανεπιστημιακά ιδρύματα, που είναι **υπεύθυνα** για την κυρίως αξιολόγηση και την έκδοση της επίσημης αναγνώρισης. Ο υποψήφιος οφείλει να προσκομίσει αναλυτική βαθμολογία, να παράσχει πληροφορίες σχετικά με το περιεχόμενο, τη διάρκεια σπουδών, το σύστημα εξετάσεων του Πανεπιστημίου που απένειμε τον τίτλο καθώς και να μεταφράσει επισήμως όλα τα δικαιολογητικά στα αγγλικά ή σε μια από τις σκανδιναβικές γλώσσες.

Επαγγελματική Αναγνώριση. Για νομοθετικά κατοχυρωμένα επαγγέλματα (regulated professions), το **υπουργείο Παιδείας και Έρευνας** είναι υπεύθυνο για την εφαρμογή των σχετικών ευρωπαϊκών οδηγιών, ενώ απαιτείται πιστοποίηση από τις αρμόδιες κατά επάγγελμα αρχές (χωρίς να αποκλείεται το ενδεχόμενο να χρειαστεί ο υποψήφιος να περάσει πρόσθετες εξετάσεις), όπως φαίνεται από τον ακόλουθο πίνακα:

Επάγγελμα	Πιστοποιούσα Αρχή
Ιατρικά επαγγέλματα	Norwegian Registration Authority for Health Personnel
Εκπαιδευτικοί	The National Education Offices/The Ministry of Education, Research, and Church Affairs
Δικηγόροι	The Supervisory Council for Legal Practice
Κτηνίατροι	The Ministry of Agriculture
Οικονομικοί ελεγκτές (auditors)	The Banking, Insurance and Securities Commission
Ναυτιλιακά Επαγγέλματα	The Norwegian Maritime Directorate

Για την εξάσκηση μη νομοθετικά κατοχυρωμένων επαγγελμάτων (non-regulated professions) δεν υπάρχουν δεσμευτικές οδηγίες. Οι εργοδότες έχουν την ευθύνη πρόσληψης των ενδιαφερομένων. Για να έχουν όμως μια σφαιρικότερη εικόνα της ποιότητας των επαγγελματικών προσόντων τους, μπορούν να απευθύνονται στο NAIC, ως αρμόδιο για να τα αξιολογήσει όργανο.

Ολλανδία

Ακαδημαϊκή Αναγνώριση. Η διαδικασία αξιολόγησης τίτλων σπουδών της αλλοδαπής εγκαινιάστηκε το 1994 υπό την αιγίδα του **υπουργείου Παιδείας- Πολιτισμού- Επιστήμης** και του **Συμβουλίου για την Εργασία** (Central Employment Board). Στη διαδικασία αυτή εμπλέκονται πολλοί οργανισμοί:

- Regional Career Centres
- Educational Guidance Centres (AOB's)
- Centres of Expertise:
  - NUFFIC (Netherlands Organisation for International Co-operation in Higher Education), για τίτλους ανώτατης εκπαίδευσης
  - COLO (Association of National Bodies for Vocational Education and Training), για τίτλους μεταδευτεροβάθμιας, τεχνικής εκπαίδευσης/κατάρτισης

- IBG (Informatie Beheer Groep), για πρωτοβάθμια/δευτεροβάθμια εκπαίδευση

Οι ενδιαφερόμενοι που επιθυμούν να αναγνωρίσουν τους εκπαιδευτικούς τους τίτλους στην Ολλανδία πρέπει να απευθύνονται στα **AOB's** (Educational Guidance Centres), τα οποία είναι αρμόδια να τους προσανατολίσουν προς τις κατάλληλες αξιολογητικές αρχές.

Η NUFFIC (που αποτελεί ανεξάρτητο, μη κερδοσκοπικό οργανισμό και διατηρεί επαφές με το υπουργείο Παιδείας-Πολιτισμού-Επιστημών καθώς και με ιδρύματα παροχής πανεπιστημιακής εκπαίδευσης τόσο σε τοπικό όσο και σε διεθνές επίπεδο), και ειδικότερα το **Department for International Credential Evaluation** – DICE, ασχολείται με την αξιολόγηση μόνο τίτλων ανώτατης εκπαίδευσης, και παρέχει συμβουλευτική στήριξη:

- προς τα ιδρύματα ανώτατης εκπαίδευσης, που είναι **αρμόδια** για την εν γένει παροχή επίσημης αναγνώρισης (ακαδημαϊκή αναγνώριση),
- προς τις αρχές που ρυθμίζουν τη λειτουργία νομοθετικά κατοχυρωμένων επαγγελμάτων (επαγγελματική αναγνώριση).

Μερικές από τις αρχές αυτές είναι ενδεικτικά οι εξής:

Επάγγελμα	Πιστοποιούσα Αρχή
Κτηνίατρος	Ministry of Agriculture, Nature Management, and Fisheries
Αρχιτέκτονας	Architect Registration Board
Ορκωτός Λογιστής	Ministry of Economic Affairs
Εκπαιδευτικοί	Information Management Group
Φαρμακοποιός Οδοντίατρος Μαία Νοσοκόμα	Ministry of Health, Welfare, and Sport
Δικαστικός	Ministry of Justice
Δικηγόρος	Netherlands Order of Lawyers
Ελεγκτής Εναέριας Κυκλοφορίας	Dutch Aviation Authority

Η NUFFIC διεκπεραιώνει ακόμα αξιολογήσεις τίτλων ανώτατης εκπαίδευσης, προς εξυπηρέτηση των εργοδοτών, σε περίπτωση που ο ενδιαφερόμενος επιθυμεί να εισέλθει στην αγορά των μη νομοθετικά κατοχυρωμένων επαγγελμάτων.

Προκειμένου για αναγνώριση τίτλων επαγγελματικής κατάρτισης (vocational training) η COLO, σε συνεργασία με τα **National Bodies for Vocational Training** (που μπορούν να παράσχουν εξειδικευμένη, κατά επάγγελμα και ειδίκευση, πληροφόρηση) διεκπεραιώνει τις σχετικές αξιολογήσεις.

Επαγγελματική Αναγνώριση. Για την είσοδο σε μη νομοθετικά ρυθμιζόμενα επαγγέλματα, η ευθύνη ανήκει εξ ολοκλήρου στον εργοδότη ή τον οικείο επαγγελματικό φορέα.

Προκειμένου για τα νομοθετικά κατοχυρωμένα επαγγέλματα, ο ενδιαφερόμενος απευθύνεται στην αρμόδια αρχή (που μπορεί να είναι κάποιο υπουργείο ή επαγγελματικό σωματείο-φορέας). Ζητείται η κατάθεση δικαιολογητικών, συνήθως συμπληρωμένη αίτηση ενδιαφέροντος, επικυρωμένα και μεταφρασμένα αντίγραφα των τίτλων σπουδών και πιστοποιητικά του ακαδημαϊκού περιεχομένου τους, πιστοποιητικό ποινικού μητρώου καθώς και αποδεικτικά προηγούμενης επαγγελματικής εκπαίδευσης ή εμπειρίας.

Η αρμόδια αρχή οφείλει να διεκπεραιώσει την αίτηση σε διάστημα τεσσάρων μηνών από την καταβολή των δικαιολογητικών. Η έκβαση της αίτησης μπορεί να είναι θετική, αρνητική ή να προβλέπει αντισταθμιστικά μέτρα (τεστ καταλληλότητας, περίοδο προσαρμογής) για τον υποψήφιο.

Πολωνία

Ακαδημαϊκή Αναγνώριση. Η αναγνώριση ξένων τίτλων γίνεται σύμφωνα με τις αρχές που περιγράφονται στο «Regulation of the Chairman of the Council of Minister on the Rules and Procedure for Nostrification of Academic Degrees Obtained Abroad»[6], που προβλέπει ότι:

▲ Σε περίπτωση απουσίας στην Πολωνία τίτλου που μπορεί να θεωρηθεί ισότιμος με τον προς αναγνώριση τίτλο, ή στην περίπτωση απουσίας στην Πολωνία επίσημης αρχής που να μπορεί να διεκπεραιώσει την αναγνώριση, η όλη διαδικασία θα διεξάγεται από **Συμβούλιο** διορισμένο από την **Κεντρική Επιτροπή Ακαδημαϊκών Τίτλων και**

Πτυχίων (Central Commission for Academic Title and Academic Degrees).

Οι υποψήφιοι θα πρέπει να καταθέσουν επικυρωμένα και μεταφρασμένα ως δικαιολογητικά βιογραφικό σημείωμα, αντίγραφο του προς αναγνώριση τίτλου και των διπλωματικών εργασιών, επίσημη δήλωση ότι ο κρινόμενος τίτλος δεν υπόκειται σε άλλου είδους παράλληλες «αναγνωριστικές» διαδικασίες μέσα στη χώρα, πληροφοριακά στοιχεία πάνω στο περιεχόμενο και τη διάρκεια των σπουδών, και αναλυτική βαθμολογία.

Υπάρχει επίσης το ενδεχόμενο διορισμού ειδικής επιτροπής αξιολογητών (reviewers) για τον έλεγχο διπλωματικών εργασιών. Στο πλαίσιο των διαδικασιών αναγνώρισης, μπορεί να ζητηθεί από τον υποψήφιο να δώσει (κατά περίσταση) εξετάσεις. Ο υποψήφιος διατηρεί το δικαίωμα ένστασης στο αποτέλεσμα της αίτησής του. Πτυχία που έχουν αποκτηθεί σε χώρες με τις οποίες η Πολωνία έχει υπογράψει a priori συμφωνία (Συρία, Λιβύη, πρώην Γιουγκοσλαβία, Κροατία, Σλοβενία, Γερμανία, Αυστρία) αναγνωρίζονται αυτόματα.

Πορτογαλία

Ακαδημαϊκή Αναγνώριση. Η ευθύνη αναγνώρισης τίτλων της αλλοδαπής ανήκει στα **πανεπιστημιακά ιδρύματα**, και συγκεκριμένα στον Πρύτανη (Rector) του Πανεπιστημίου που απονέμει πτυχία στο ίδιο επίπεδο και γνωστικό αντικείμενο με αυτό τού προς αναγνώριση πτυχίου.

Ο ενδιαφερόμενος πρέπει να παράσχει πληροφορίες σχετικά με το ακαδημαϊκό προφίλ του ξένου πανεπιστημιακού ιδρύματος που απένειμε τον τίτλο, τη γνωστική περιοχή του πτυχίου και τέλος αντίγραφο της διατριβής (προκειμένου για την αναγνώριση μεταπτυχιακού διπλώματος).

Η αίτηση του υποψηφίου θα εξεταστεί, και αν γίνει αποδεκτή θα προωθηθεί στο **Επιστημονικό Συμβούλιο** (Scientific Council) του Πανεπιστημίου. Το συμβούλιο θα προτείνει στον Πρύτανη τη σύσταση μιας ομάδας 3-5 καθηγητών, που θα αποφασίσουν πλειοψηφικά στο θέμα της αιτούμενης ισοτιμίας. Σε περίπτωση αναγνώρισης διδακτορικού διπλώματος, συγκροτείται επιτροπή υπό την αιγίδα του υπουργείου Παιδείας.

Σουηδία

Ακαδημαϊκή Αναγνώριση. Το **National Agency for Higher Education**, και το **Department for Evaluation of Foreign Higher Education** είναι οι φορείς που παρέχουν σχετική πληροφόρηση. Η αξιολόγηση αφορά τη σύγκριση ξένων τίτλων ανώτατης εκπαίδευσης (σπουδές επιπέδου PhD αξιολογούνται από τα Πανεπιστήμια) με αυτούς που παρέχονται από τα Σουηδικά Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα.

Ειδικότερα, το Department συνεργάζεται με τα Πανεπιστήμια στο θέμα της επάρκειας-ισοτιμίας ξένων ακαδημαϊκών τίτλων (η τελική απόφαση παραμένει ευθύνη των **εκπαιδευτικών ιδρυμάτων**).

Επαγγελματική Αναγνώριση. Το Agency είναι περισσότερο αρμόδιο για την αξιολόγηση εκπαιδευτικών τίτλων προκειμένου για είσοδο σε μη νομοθετικά κατοχυρωμένα επαγγέλματα στη Σουηδία, και ως εκ τούτου λειτουργεί ως συμβουλευτική υπηρεσία σε υποψήφιους εργοδότες. Τίτλοι που παρέχουν προσόντα για εξάσκηση νομοθετικά κατοχυρωμένων επαγγελμάτων αξιολογούνται από τις κατά επάγγελμα αρμόδιες αρχές, όπως για παράδειγμα:

Επάγγελμα	Πιστοποιούσα Αρχή
Αξιωματικοί Εμπορικού Ναυτικού	Swedish National Maritime Administration
Ιατρικά Επαγγέλματα	National Board of Health and Welfare
Κτηνίατρος	Swedish Board for Agriculture
Αεροπορικά Επαγγέλματα	Swedish Civil Aviation Administration

Τα δικαιολογητικά που πρέπει να συνοδεύουν σχετικές αιτήσεις περιλαμβάνουν επικυρωμένα αντίγραφα τίτλων σπουδών τόσο στην αρχική τους γλώσσα όσο και μεταφρασμένα, πιστοποιητικό τυχόν προηγούμενης επαγγελματικής εμπειρίας, πιστοποιητικό εξάσκησης του επαγγέλματος που κρίνεται στη χώρα υποδοχής, εκδοθέν από την αρμόδια αρχή της χώρας προέλευσης.

Τσεχία

Ακαδημαϊκή Αναγνώριση. Για αναγνώριση πανεπιστημιακών τίτλων της αλλοδαπής υπεύθυνα είναι τα **Δημόσια Ανώτερα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα.** Για απλή επιβεβαίωση της ισοτιμίας ενός τίτλου, στην περίπτωση που υπάρχει διεθνής συμφωνία για αμοιβαία αναγνώριση πανεπιστημιακών τίτλων μεταξύ της Τσεχίας και άλλης χώρας, αρμόδιο είναι το υπουργείο Παιδείας.

Η διαδικασία αναγνώρισης προβλέπει γενικά την κατάθεση, εκ μέρους του υποψηφίου, σχετικής αίτησης, επικυρωμένων και μεταφρασμένων αντιγράφων των συνοδευτικών εγγράφων καθώς και πιστοποιητικά αυθεντικότητας αυτών.

Φινλανδία

Ακαδημαϊκή Αναγνώριση. Φορέας αναγνώρισης πτυχίων της αλλοδαπής ορίζεται το **National Board of Education** – NBE. Ο υποψήφιος καταθέτει αίτηση με όλα τα απαραίτητα συνοδευτικά έγγραφα (επικυρωμένα και επίσημα μεταφρασμένα), καθώς και πληροφορίες σχετικές με εκπαιδευτικές παραμέτρους όπως η διάρκεια των σπουδών, το περιεχόμενό τους και το σύστημα αξιολόγησης-εξετάσεων που ακολουθεί το Πανεπιστήμιο που εξέδωσε τον τίτλο.

Το NBE αποφαίνεται για την έκβαση της αίτησης συνήθως σε διάστημα 4 μηνών από την υποβολή της. Σε αρκετές περιπτώσεις, και για την πλήρη αναγνώριση της ισοτιμίας, μπορεί να ζητηθεί από τον υποψήφιο η παρακολούθηση επιπλέον μαθημάτων.

Σε περίπτωση που ο κάτοχος τίτλου της αλλοδαπής επιθυμεί να συνεχίσει τις σπουδές του σε φινλανδικό Πανεπιστήμιο, απευθύνει την αίτησή του για αναγνώριση της ισοτιμίας στο εν λόγω Πανεπιστήμιο, δίχως να είναι απαραίτητη η διαμεσολάβηση του NBE. Το ίδιο συμβαίνει και στην περίπτωση αναγνώρισης διδακτορικού διπλώματος.

Πανεπιστημιακοί τίτλοι προερχόμενοι από χώρες εκτός Ε.Ε. αναγνωρίζονται, ανάλογα με το επίπεδό τους, ως polytechnic degrees, lower university degrees, higher university degrees και post-graduate degrees (Licentiate – Doctor). Παράμετροι που λαμβάνονται υπόψη στη διαδικασία αναγνώρισης είναι η διάρκεια σπουδών και το επίπεδο δυσκο-

λίας τους. Υπάρχει το ενδεχόμενο πρόσθετης παρακολούθησης μαθημάτων σε φινλανδικό πανεπιστήμιο, αν κριθεί αναγκαίο, προκειμένου να διεκπεραιωθεί η αναγνώριση.

Επαγγελματική Αναγνώριση. Το NBE παρέχει πληροφόρηση (σε ιδρύματα, ιδιώτες, εργοδότες) και αποφασίζει για την αναγνώριση τίτλων ακολουθώντας το εξής σκεπτικό:

- Αν η εκπαίδευση του ενδιαφερομένου είναι μικρότερη κατά ένα χρόνο ή περισσότερο από την αντίστοιχη απαιτούμενη στη Φινλανδία, μπορεί να απαιτηθεί η επίδειξη προηγούμενης επαγγελματικής εμπειρίας (μέχρι τουλάχιστον τέσσερα χρόνια).
- Αν το περιεχόμενο των σπουδών διαφέρει σημαντικά από το αντίστοιχο του φινλανδικού εκπαιδευτικού συστήματος, ο υποψήφιος μπορεί να «υποβληθεί» σε τεστ επάρκειας ή περίοδο επαγγελματικής προσαρμογής (όπως προβλέπουν και οι σχετικές ευρωπαϊκές οδηγίες).

Το NBE αξιολογεί επίσης τίτλους επαγγελματικής κατάρτισης (vocational training) βασιζόμενο:

- Στους όρους αποδοχής βάσει των οποίων ο ενδιαφερόμενος έγινε δεκτός στο ίδρυμα που του παρείχε την κατάρτιση.
- Στη χρονική διάρκεια της κατάρτισης.
- Στο κατά πόσο η κατάρτιση αυτή νομιμοποιεί τον υποψήφιο για περαιτέρω σπουδές.

Ηνωμένες Πολιτείες

Ακαδημαϊκή Αναγνώριση. Το κράτος δεν εμπλέκεται στην αναγνώριση ξένων τίτλων, αλλά αποδέχεται τις αξιολογήσεις που εκτελούνται είτε από τα πανεπιστημιακά ιδρύματα, είτε από ιδιωτικούς, νόμιμα επιφορτισμένους προς τούτο, φορείς.

Το **National Council for the Recognition of Foreign Academic Credentials** είναι ο επίσημος εθνικός φορέας παροχής έγκυρης πληροφόρησης στα εκπαιδευτικά ιδρύματα και τις αρχές εκείνες που ασχολούνται με την «εύρεση» του βαθμού ισοτιμίας ξένων τίτλων με τα αντίστοιχα αμερικανικά διπλώματα, σε όλα τα εκπαιδευτικά επίπεδα.

Πέρα από τα επίσημα πανεπιστημιακά ιδρύματα που αξιολογούν

αιτήσεις ισοτιμίας, υπάρχει ένας σημαντικός αριθμός ιδιωτικών φορέων που ασχολούνται με το ίδιο θέμα, όπως:

- **American Association of Collegiate Registrars and Admission's Officers, Office of International Services** (AACRAO – OIES)
- **Association of International Credential Evaluators, Inc** (AICE)
- **National Association of Credential Evaluation Services** (NACES)

Οι φορείς αυτοί αποτελούν στην ουσία ομάδες συμβούλων, ειδικών σε θέματα αξιολόγησης ξένων τίτλων, ξένων εκπαιδευτικών συστημάτων και ιδρυμάτων, προγραμμάτων σπουδών, αυθεντικότητας εγγράφων, και παρέχουν τις υπηρεσίες τους σε πανεπιστήμια, κυβερνητικές υπηρεσίες και προς όποιον ιδιώτη ενδιαφέρεται να αξιολογήσει τα εκπαιδευτικά του προσόντα με βάσει τα τοπικά standards.

Επαγγελματική Αναγνώριση. Οι τοπικές κυβερνήσεις κάθε πολιτείας είναι υπεύθυνες για τη λειτουργία αυτών των επαγγελμάτων που απαιτούν πιστοποίηση-άδεια για την εξάσκησή τους.

Η πιστοποίηση γίνεται από:

(α) State Licensing Agencies (όπως το **Council on Licensing, Enforcement and Regulation** – CLEAR)

(β) Επαγγελματικά συνδικάτα (**Professional Associations**), τα οποία προστρέχουν σε ιδιωτικούς φορείς (όπως παραπάνω) για να καθορίσουν τα κριτήρια εισόδου στο επάγγελμα. Οι φορείς αυτοί «διορίζονται» από κρατικές υπηρεσίες για να επιτηρούν πολλές φορές διαδικασίες εξετάσεων που απαιτούνται για την πιστοποίηση.

Αυστραλία

Ακαδημαϊκή Αναγνώριση. Το **National Office of Overseas Skills Recognition** (NOOSR) αποτελεί το φορέα που παρέχει αξιολογήσεις για το επίπεδο ξένων τίτλων σπουδών (όσον αφορά τόσο την ακαδημαϊκή όσο και την επαγγελματική αναγνώριση), που όμως συνιστούν απλώς συμβουλευτική προσέγγιση, και σε καμιά περίπτωση επίσημη κρατική αναγνώριση. Οι παράμετροι που λαμβάνονται υπόψη στη διαδικασία αυτών των αξιολογήσεων είναι:

- Το εκπαιδευτικό σύστημα, συνολικά, και το εκπαιδευτικό ίδρυμα, ειδικότερα, της χώρας που εξέδωσε το μορφωτικό τίτλο.
- Επίπεδο, δομή, περιεχόμενο και διάρκεια του πραγματοποιηθέντος προγράμματος σπουδών.

Οι αξιολογήσεις του NOOSR στοιχίζουν $145 AUD για τους Αυστραλούς υπηκόους και $300 AUD για τους υπόλοιπους ενδιαφερομένους. Παρέχεται η δυνατότητα έφεσης υπό μορφή απαίτησης για επαναξιολόγηση, που περιλαμβάνει την καταβολή επιπλέον παραβόλου.

Επαγγελματική Αναγνώριση. Η διαδικασία που ακολουθείται προβλέπει την από πλευράς του ενδιαφερομένου εκδήλωση προτίμησης για εξάσκηση κάποιου επαγγέλματος και στη συνέχεια την αξιολόγηση-εξέτασή του από την αρμόδια γι' αυτό το επάγγελμα αυστραλιανή αρχή. Για παράδειγμα:

Κατηγορία Επαγγέλματος	Πιστοποιούσα Αρχή
Managers Διοικητικοί Υπάλληλοι	Dept. Of Immigration and Multicultural and Indigenous Affairs
Εμπόριο	Trade Recognition Australis
Γενικά Επαγγέλματα	VETASSESS
Καθηγητές - Δάσκαλοι	NOOSR

Καναδάς

Ακαδημαϊκή Αναγνώριση. Ο γενικός φορέας που αναλαμβάνει την παροχή έγκυρης πληροφόρησης, και όχι επίσημης αναγνώρισης, πάνω σε θέματα ισοτιμιών ακαδημαϊκών τίτλων είναι το **Canadian Information Centre for International Credentials** (CICIC).

Η ακαδημαϊκή αναγνώριση αποτελεί ευθύνη των **πανεπιστημιακών ιδρυμάτων**. Συνδρομητικό ρόλο στη διαδικασία αναγνώρισης μπορούν να παίξουν ειδικοί φορείς, οι **Credential Evaluation Services**, όπως:

- **International Qualifications Assessment Service**
- **Academic Credentials Evaluation Service**

❖ **Comparative Education Service**

Να τονιστεί ότι οι φορείς αυτοί παρέχουν με τη σειρά τους συμβουλευτικές υπηρεσίες, και δεν είναι αρμόδιοι να εκδίδουν επίσημες, κρατικές αναγνωρίσεις.

Επαγγελματική Αναγνώριση. Κάθε νομοθετικά κατοχυρωμένο επάγγελμα έχει τα δικά του κριτήρια πιστοποίησης, που πολλές φορές διαφέρουν από περιοχή σε περιοχή. Σε γενικές γραμμές μπορεί να ζητηθεί από τον υποψήφιο, είτε να δώσει εξετάσεις γλώσσας καθώς και εξετάσεις ώστε να αποδειχθεί η επαγγελματική του επάρκεια, είτε να δουλέψει για ένα διάστημα υπό την επιτήρηση αναγνωρισμένου επαγγελματία.

Στην περίπτωση επαγγελμάτων που δεν απαιτούν πιστοποίηση (non-regulated professions), η ευθύνη για την εισαγωγή στο επάγγελμα ανήκει εξ ολοκλήρου στον εργοδότη, στον οποίο πρέπει ο υποψήφιος να είναι σε θέση να επιδείξει:

- ένα συγκεκριμένο επίπεδο ικανότητας,
- ένα συγκεκριμένο αριθμό ετών πρότερης εκπαίδευσης,
- ότι διαθέτει τα προσωπικά εκείνα χαρακτηριστικά που τον κάνουν κατάλληλο για τη δουλειά.

Όπως συμβαίνει με την ακαδημαϊκή αναγνώριση, έτσι και στη διαδικασία επαγγελματικής πιστοποίησης λειτουργούν συνδρομητικά, και κυρίως ενημερωτικά, φορείς που παρέχουν συμβουλευτικές υπηρεσίες στους εργοδότες και τις αρμόδιες κατά επάγγελμα ρυθμιστικές αρχές.

Κύπρος

Ακαδημαϊκή Αναγνώριση. Το **Council for the Recognition of Higher Education Qualifications** είναι ο κύριος φορέας αναγνώρισης τίτλων της αλλοδαπής. Τέτοια αναγνώριση στηρίζεται στις οδηγίες της **UNESCO** και του **Συμβουλίου της Ευρώπης**, καθώς και στους Κυπριακούς Νόμους 68(Ι) του 1996, και 48(Ι) του 1998.

Τα κριτήρια για την αναγνώριση της ισοτιμίας καθορίζονται σε σχέση με τον ανάλογο-ισότιμο τίτλο του κυπριακού πανεπιστημίου. Αν δεν

υφίσταται τέτοια αναλογία, τότε γίνεται αναφορά στους ανάλογους τίτλους που απονέμονται από τα ευρωπαϊκά πανεπιστήμια, και κυρίως τα ελληνικά. Παράμετροι που λαμβάνονται υπόψη είναι:

- Η διάρκεια των σπουδών.
- Οι προϋποθέσεις-κριτήρια εισαγωγής στο πανεπιστημιακό ίδρυμα που απένειμε τον προς κρίση τίτλο.
- Ο τρόπος αξιολόγησης-εξέτασης του φοιτητή από το ίδρυμα.
- Οι σύμφωνες με το επίπεδο των κυπριακών πανεπιστημίων διαδικασίες διδασκαλίας και μάθησης που εφαρμόζονται από το ίδρυμα.

Η διαδικασία που ακολουθείται έχει ως εξής:

- Κατάθεση αίτησης συνοδευόμενη από όλα τα απαραίτητα έγγραφα επικυρωμένα (απολυτήριο σχολείου, αντίγραφα του-των προς αναγνώριση πτυχίου-ων, επίσημη μετάφραση σε ελληνικά ή αγγλικά, απόδειξη πληρωμής-παράβολο στο Λογιστήριο του υπουργείου Παιδείας).
- Αποστολή της αίτησης σε Επιτροπή Αξιολόγησης αποτελούμενη από 3 ακαδημαϊκούς σχετικούς με το αντικείμενο των προς αναγνώριση σπουδών.
- Μελέτη και ενημέρωση του ενδιαφερομένου για την έκβαση της αξιολόγησης σε διάστημα 3 μηνών από την κατάθεση της αίτησης.

Ο ενδιαφερόμενος διατηρεί το δικαίωμα έφεσης-επανεξέτασης της αίτησής του, αν θεωρήσει ότι αδικήθηκε.

Συμπεράσματα

Σε μια Ενωμένη Ευρώπη, που δημιουργεί ολοένα ενιαίους θεσμούς και κανόνες προς εναρμόνιση των κυβερνητικών πολιτικών και προοδευτική εξάλειψη των γεωγραφικών και «διοικητικών» συνόρων των χωρών-μελών της, η ελεύθερη μετακίνηση από χώρα σε χώρα των πολιτών της θεωρείται η ραχοκοκαλιά της δημιουργίας μιας «ομόσπονδης» ηπείρου.

Σε αυτό το πλαίσιο είναι που η αμοιβαία αναγνώριση τίτλων σπουδών που έχουν αποκτηθεί στα κράτη-μέλη έρχεται να υποβοηθήσει το δικαίωμα των Ευρωπαίων πολιτών για επαγγελματική «μετανάστευ-

ση», για εξάσκηση δηλαδή του δικαιώματός τους να εργαστούν, εφόσον το επιθυμούν, σε όποια χώρα-μέλος της Ένωσης.

Η αναγνώριση τίτλων έρχεται ακόμα να λειτουργήσει ως εναρμονιστικός θεσμός, που εξομαλύνει τη διαφορετικότητα των εκπαιδευτικών συστημάτων των ευρωπαϊκών χωρών, με την επίτευξη ισοτιμιών μεταξύ των απονεμηθέντων εκπαιδευτικών προσόντων.

Η γενικότερη τακτική που ακολουθεί το σύνολο των ευρωπαϊκών χωρών, υπό το φως των σχετικών οδηγιών που αναφέρονται στο Παράρτημα που ακολουθεί, για να προμηθεύσει τους ενδιαφερομένους με τέτοιες ισοτιμίες, έχει κατά βάση ως ακολούθως:

- Όσον αφορά την ακαδημαϊκή αναγνώριση (βλέπε Πίνακα 1), τα κρατικά όργανα των χωρών μελετούν σχετικές αιτήσεις για έκδοση ισοτιμιών. Στην ουσία όμως είναι τα πανεπιστημιακά ιδρύματα, ως ειδικότερα, που έχουν το δικαίωμα τελεσίδικης απόφασης, περιορίζοντας τα ως άνω όργανα σε θέση συμβούλων και παροχέων έγκυρης πληροφόρησης για τα εκπαιδευτικά συστήματα άλλων χωρών.
- Σε περίπτωση που η από μέρους της χώρας υποδοχής έκδοση ισοτιμίας ενός τίτλου παρεμποδίζεται από το πραγματικό γεγονός της μεγάλης διαφοράς που μπορεί να διαπιστωθεί μεταξύ του δικού της και του εκπαιδευτικού συστήματος της μητρικής χώρας, όσον αφορά το περιεχόμενο και τη διάρκεια των σπουδών, οι διαφορές εξομαλύνονται με την εφαρμογή μέτρων όπως τα τεστ καταλληλότητας, οι περίοδοι επαγγελματικής προσαρμογής ή και η διενέργεια επιπλέον εξετάσεων.
- Σε περίπτωση που οι αξιολογητικές αρχές της χώρας υποδοχής κληθούν να αναγνωρίσουν τίτλο για τον οποίο υπάρχει η υποψία ότι είναι πλαστός, η τακτική που συνήθως ακολουθείται είναι η αποστολή του τίτλου στις αρμόδιες αρχές της μητρικής χώρας που τον εξέδωσαν, προς πιστοποίηση της αυθεντικότητας του.
- Σε συνάρτηση με την επαγγελματική αναγνώριση (βλέπε Πίνακα 2), υπάρχει σαφής διαχωρισμός των επαγγελμάτων σε νομοθετικά και μη νομοθετικά κατοχυρωμένα:

– Τα νομοθετικά κατοχυρωμένα επαγγέλματα διέπονται από συγκεκριμένους νόμους και κανόνες που πρέπει να τηρούνται, και ακόμη απαιτούν την κατοχή ενός αριθμού εκπαιδευτικών προσόντων για την νόμιμη εξάσκησή τους. Αρμόδια προς χορήγηση επαγγελματικής πιστοποίησης, μέσω αναγνώρισης της επάρκειας των εκπαιδευτικών

προσόντων, ορίζονται οι κατά περίσταση και επάγγελμα ρυθμίζουσες αρχές. Συμβουλευτικό ρόλο μπορεί να παίξουν κρατικοί, αλλά σε πολλές περιπτώσεις και ιδιωτικοί, φορείς, που ειδικεύονται στην αναγνώριση και πιστοποίηση της επάρκειας ακαδημαϊκών τίτλων προς επαγγελματική χρήση.

– Για τα μη νομοθετικά κατοχυρωμένα επαγγέλματα οι ως άνω κρατικοί και ιδιωτικοί φορείς διατηρούν το συμβουλευτικό τους χαρακτήρα, είθισται όμως να είναι οι εργοδότες, δηλαδή η ίδια η αγορά εργασίας, που έχει τον τελευταίο λόγο στην απόφαση για είσοδο των ενδιαφερομένων σε κάποιο επάγγελμα.

ΠΙΝΑΚΑΣ 1: **ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΗ ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΗ**

ΧΩΡΑ	**ΟΡΓΑΝΟ**		**ΚΡΑΤΟΣ**
	Συμβουλευτικό	**Τελεσίδικο**	
Γερμανία	German ENIC-NARIC	Πανεπιστήμια	Όχι
Δανία	- CVUU - Joint Committee for the Evaluation of Foreign Certificates	Πανεπιστήμια	Όχι
Ελλάδα	—	**ΔΙΚΑΤΣΑ**	Ναι
Νορβηγία	NAIC	Πανεπιστήμια	Όχι
Ολλανδία	- NUFFIC - Dept for International Credential Evaluation	Πανεπιστήμια	Όχι
Πολωνία	—	- Central Commission for Academic Titles/Degrees - Σώμα Επιθεωρητών (Reviewers)	Ναι
Πορτογαλία	—	- Πανεπιστήμια - Επιστημονικά Συμβούλια - Υπ. Παιδείας (για PhD's)	Όχι
Σουηδία	Dept. of Evaluation of Foreign Higher Education	Πανεπιστήμια	Όχι
Τσεχία	—	Πανεπιστήμια	Όχι
Φινλανδία	NBE	- NBE - Πανεπιστήμια	Ναι
Η.Π.Α.	National Council for Recognition of Foreign Academic Credentials	Πανεπιστήμια	Όχι

Αυστραλία	NOOSR	Πανεπιστήμια	Όχι
Καναδάς	- CICIC - Credential Evaluation Services	Πανεπιστήμια	Όχι
Κύπρος	_	Council for Recognition of Higher Education Qualifications	Ναι

ΠΙΝΑΚΑΣ 2: **ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΗ**

ΧΩΡΑ	**ΟΡΓΑΝΟ**			
	Συμβουλευτικό		**Τελεσίδικο**	
	Reg. Prof.	**Non-reg. Prof**	**Reg. Prof.**	**Non-reg. Prof.**
Γερμανία	_	_	Τοπικές Αρχές (Laenders)	Τοπικές Αρχές (Laenders)
Δανία	CVUU	CVUU	- Κρατικές Αρχές - Επαγγελματικά Σωματεία	CVUU
Ελλάδα	ΟΑΕΔ	ΟΑΕΔ	- Κρατικές Αρχές - Επαγγελματικά Σωματεία	Εργοδότες
Νορβηγία	_	NAIC	- Κρατικές Αρχές - Επαγγελματικά Σωματεία	Εργοδότες
Ολλανδία	NUFFIC/COLO	NUFFIC	- Κρατικές Αρχές - Επαγγελματικά Σωματεία	Εργοδότες
Σουηδία	_	National Agency for Higher Education	- Κρατικές Αρχές - Επαγγελματικά Σωματεία	Εργοδότες
Φινλανδία	NBE	NBE	NBE	NBE
Η.Π.Α.	Ιδιωτικά-Κρατικά Συμβουλευτικά Γραφεία	Ιδιωτικά-Κρατικά Συμβουλευτικά Γραφεία	- Κρατικές Αρχές - Επαγγελματικά Σωματεία	—
Αυστραλία	NOOSR	NOOSR	- Κρατικές Αρχές - Επαγγελματικά Σωματεία	—
Καναδάς			- Κρατικές Αρχές - Επαγγελματικά Σωματεία	Εργοδότες

Παράρτημα

Νομοθεσία, Συνθήκες, Οδηγίες της Ευρωπαϊκής Ένωσης

- **Παρίσι, 1959**. Ευρωπαϊκή σύμβαση για την ακαδημαϊκή αναγνώριση πανεπιστημιακών τίτλων. Η σύμβαση αυτή περιγράφει τον τρόπο με τον οποίο ο κάτοχος ακαδημαϊκού τίτλου, απονεμηθέντα από Πανεπιστήμιο χώρας-μέλους της Ε.Ε., νομιμοποιείται να συνεχίσει τις σπουδές του και να κάνει χρήση του τίτλου του σε οποιαδήποτε άλλη χώρα-μέλος και υπό το φως του ιδίου καθεστώτος με τους ντόπιους πολίτες αυτής της χώρας που είναι κάτοχοι παρόμοιου πανεπιστημιακού διπλώματος. Σε περίπτωση σημαντικών διαφορών μεταξύ των χωρών όσον αφορά το περιεχόμενο, το επίπεδο και τη διάρκεια των σπουδών που οδηγούν στη χορήγηση παρόμοιων τίτλων, η ισοτιμία του τίτλου είναι επιτρεπτό να εξαρτάται από την ανάληψη, εκ μέρους του υποψηφίου, συμπληρωματικών εξετάσεων.
- **Στρασβούργο, 1964**. Πρωτόκολλο ισοτιμίας διπλωμάτων που επιτρέπουν την εισαγωγή στα Πανεπιστήμια. Σκοπός αυτού του πρωτοκόλλου είναι η αναγνώριση διπλωμάτων απονεμηθέντων από εκπαιδευτικά ιδρύματα των οποίων τη λειτουργία μια χώρα επίσημα αναγνωρίζει εκτός γεωγραφικής της περιοχής, ως ισότιμων με τα αντίστοιχα διπλώματα που απονέμονται από τα εκπαιδευτικά ιδρύματα της γεωγραφικής της επικράτειας.
- **Ρώμη, 1990**. Ευρωπαϊκή σύμβαση για τη γενική ισοτιμία χρονικών περιόδων πανεπιστημιακών σπουδών. Η σύμβαση αυτή αποτελεί το πρώτο με νομική ισχύ όργανο που εξασφαλίζει την ευκολότερη κινητικότητα των φοιτητών μεταξύ των Πανεπιστημίων κατά τη διάρκεια των σπουδών τους. Αποτελεί ακόμα τη νομική βάση για αναγνώριση, εκ μέρους ενός Πανεπιστημίου, περιόδων σπουδών που «ξοδεύτηκαν» σε άλλο Πανεπιστήμιο, άσχετα με το αν απονεμήθηκε πιστοποιητικό που να αποδεικνύει αυτές τις περιόδους. Τέτοια αναγνώριση προϋποθέτει προηγούμενη συμφωνία μεταξύ των σχετιζομένων Πανεπιστημίων.
- **Λισσαβώνα, 1997**. Σύμβαση ρυθμίζουσα την αναγνώριση ξένων πανεπιστημιακών τίτλων στη γεωγραφική περιοχή της Ευρώπης. Κύριο μέλημα της εν λόγω σύμβασης είναι η έμφαση στην αρχή της εφαρμογής δίκαιων διαδικασιών στην αναγνώριση τίτλων σπουδών

της αλλοδαπής, καθώς και η κατανόηση των εύλογων διαφορών ανάμεσα στα εκπαιδευτικά συστήματα των χωρών, που δεν θα πρέπει όμως να αποτελούν εμπόδιο στην εξασφάλιση ισοτιμίας των τίτλων που απονέμουν. Εξαιρούνται βέβαια οι περιπτώσεις εκείνες όπου παρατηρούνται ουσιώδεις διαφορές στο περιεχόμενο και επίπεδο των παρεχόμενων από τα πανεπιστήμια σπουδών μεταξύ της χώρας όπου αποκτήθηκε ο τίτλος και της χώρας που καλείται να τον αναγνωρίσει ως ισότιμο με τους δικούς της.

▲ **Λισσαβώνα, 1997** (συνέχεια). Οι δραστικές αλλαγές στη διάρθρωση-δομή των εκπαιδευτικών συστημάτων, καθώς και η άνευ προηγουμένου αύξηση του ρυθμού μετακίνησης των φοιτητών οδήγησαν το **Συμβούλιο της Ευρώπης** (Council of Europe) και την **UNESCO** στην ανάληψη πρωτοβουλίας για δημιουργία ενιαίου φορέα που θα διεκπεραιώνει θέματα ακαδημαϊκής αναγνώρισης πτυχίων αλλά και γενικότερα θέματα ανώτατης εκπαίδευσης. Η πρόταση κατατέθηκε στη 16η συνάντηση του Standing Conference on University Problems – CC-PU (μετονομασθέν λίγο αργότερα σε Higher Education and Research Committee – CC-HER), και έγινε δεκτή από το Council for Cultural Co-operation (Στρασβούργο, 1993), και το 27th Session of the General Conference of UNESCO (Παρίσι, 1993). Τελικώς, στη Διπλωματική Συνάντηση της Λισσαβώνας (1997), και ύστερα από έναν εκτεταμένο γύρο αξιολογήσεων και επεξεργασίας της αρχικής πρότασης, υιοθετήθηκε η «Convention on the Recognition of Qualifications Concerning Higher Education in the European Region». Για λεπτομέρειες πάνω στα επιμέρους άρθρα της σύμβασης, βλέπε http://conventions.coe.int/treaty/en/reports/html/165.htm.

▲ **Ευρωπαϊκή Ένωση, 1998. General Directive Dealing with Recognition of Professional Qualifications Obtained Through Programmes of Higher Education of, at Least, Three Years Duration** (89/48/EEC)[7]. Σκοπός αυτής της οδηγίας είναι να διευκολύνει την είσοδο σε πιστοποιημένα επαγγέλματα (regulated professions)[8] μιας χώρας, ανθρώπων με πανεπιστημιακά προσόντα αποκτηθέντα σε ιδρύματα άλλης χώρας. Βασική αρχή που διέπει αυτή την οδηγία είναι η εξασφάλιση του δικαιώματος ενός ατόμου, που εξασκεί ένα επάγγελμα στη χώρα του, να μπορεί να το εξασκήσει ανεμπόδιστα και σε οποιαδήποτε άλλη χώρα της Ε.Ε.

Η οδηγία αυτή καλύπτει όλα τα πιστοποιημένα επαγγέλματα υπό την εξής μορφή:

(α) Οι **Sectoral**, ή αλλιώς **Specific Directives** καλύπτουν κυρίως τα ιατρικά επαγγέλματα (νοσοκόμα, οδοντίατρος, κτηνίατρος, φαρμακοποιός, φυσιοθεραπευτής, μαία, αλλά και αρχιτέκτονας). Η χρήση αυτών των οδηγιών υπήρξε η από τη μεριά της Ευρωπαϊκής Ένωσης απόπειρα για επίτευξη απόλυτης εναρμόνισης των προγραμμάτων σπουδών (όσον αφορά το περιεχόμενο και τη διάρκειά τους) που εφαρμόζονται στις χώρες-μέλη της Ένωσης. Οι Sectoral Directives εξασφαλίζουν τη δυνατότητα των ανθρώπων εκείνων που έχουν εκπαιδευτεί σ' ένα κράτος-μέλος στα ως άνω επαγγέλματα να εξασκούν το επάγγελμά τους σε άλλο κράτος-μέλος, με την προϋπόθεση ότι η επαγγελματική τους επάρκεια αποδεικνύεται με την καταγραφή των ονομάτων τους στους καταλόγους των σχετικών επαγγελματικών σωματείων. Η οδηγία υπαγορεύει ότι τα πτυχία, που οδηγούν στην κατάκτηση των προσόντων που καθιστούν τους κατόχους τους επαρκείς να εξασκήσουν τα προαναφερθέντα επαγγέλματα, αναγνωρίζονται αυτόματα απ' όλα τα κράτη-μέλη.

(β) Οι **Transitional**, ή αλλιώς **Directives of the General System** καλύπτουν μια ευρύτερη γκάμα νομοθετικά κατοχυρωμένων επαγγελμάτων (ειδικευμένα επαγγέλματα, εμπόριο, βιομηχανία, μεταφορές, προσωπικές υπηρεσίες, ασφάλειες, κομμωτική) με το σκεπτικό της εγκαθίδρυσης καθεστώτος αμοιβαίας εμπιστοσύνης μεταξύ των χωρών-μελών, όσον αφορά τα προγράμματα σπουδών τους και τους απορρέοντες εξ αυτών ακαδημαϊκούς τίτλους. Σε γενικές γραμμές, επιχειρείται η εφαρμογή της αρχής που υπαγορεύει ότι αν ένα άτομο θεωρείται επαρκώς καταρτισμένο να εξασκεί κάποιο επάγγελμα σε ένα κράτος-μέλος, μπορεί να του επιτραπεί η είσοδος στο ίδιο επάγγελμα σε άλλο κράτος-μέλος, ακόμα και αν παρατηρηθεί διαφορά, μέχρι κάποιο βαθμό, στο περιεχόμενο και τη διάρκεια των σπουδών, η παρακολούθηση των οποίων απονέμει τον ίδιο τίτλο και στις δύο χώρες.

Σε κάθε χώρα υπάρχουν οι αρμόδιες κατά επάγγελμα αρχές που καθορίζουν τα κριτήρια για είσοδο στα πιστοποιημένα επαγγέλματα. Η διαδικασία μιας τέτοιας εισόδου έχει ως εξής:

▲ Ο υποψήφιος καταθέτει αίτηση για αναγνώριση των πανεπιστημιακών του προσόντων στις αρμόδιες αρχές της χώρας υποδοχής.

▲ Συγκρίνονται τα προσόντα του υποψηφίου με τα αντίστοιχα που προσφέρονται από τα εκπαιδευτικά ιδρύματα της χώρας υποδοχής.

▲ Στην περίπτωση που θεωρηθεί ότι υπάρχει σημαντική διαφορά στο επίπεδο των προσόντων (μεταξύ της χώρας που τα απένειμε αρχικά και της χώρας που καλείται να τα αξιολογήσει σε σχέση με τα αντίστοιχα δικά της) προβλέπονται τα κάτωθι:

– Παροχή αποδείξεων επιπρόσθετης επαγγελματικής εμπειρίας[9]. Αν η εκπαίδευση του υποψηφίου είναι περισσότερο από ένα χρόνο μικρότερη από τις απαιτήσεις της χώρας υποδοχής, οι αρμόδιες αρχές της χώρας μπορούν να απαιτήσουν από τον υποψήφιο να επιδείξει επαγγελματική εμπειρία που να ισούται τουλάχιστον με το διπλάσιο της διαφοράς στη χρονική διάρκεια της πανεπιστημιακής εκπαίδευσης.

– Δοκιμασία επάρκειας[10] ή πρακτική άσκηση προσαρμογής[11] (αν υπάρχουν σοβαρότερες διαφορές μεταξύ των εκπαιδευτικών συστημάτων των δύο χωρών).

– Αν το επάγγελμα είναι νομοθετικά κατοχυρωμένο στη χώρα υποδοχής αλλά όχι στη χώρα από την οποία έρχεται ο ενδιαφερόμενος, μπορεί να απαιτηθεί η επίδειξη διετούς ενασχόλησης με το επάγγελμα τα τελευταία δέκα χρόνια.

▲ **Ευρωπαϊκή Ένωση, 1992. Directive Dealing with Recognition of Professional Qualifications Obtained through Secondary Vocational Education and Short Programmes of Higher Education** (92/51/EEC). Βασίζεται σε ίδιες αρχές και ίδιους κανόνες με την προηγούμενη οδηγία. Η παρούσα οδηγία συμβουλεύει ότι, όσον αφορά τα επαγγέλματα για την άσκηση των οποίων η Κοινότητα δεν έχει ορίσει το ελάχιστο επίπεδο των αναγκαίων προσόντων, τα κράτη-μέλη διατηρούν την ευχέρεια να καθορίζουν το επίπεδο αυτό. Για τα νομοθετικά κατοχυρωμένα επαγγέλματα προβλέπεται ότι κάθε κράτος-μέλος είναι υποχρεωμένο να λαμβάνει υπόψη του τα προσόντα που αποκτώνται σε άλλο κράτος και να εκτιμά αν αυτά αντιστοιχούν στα προσόντα που απαιτεί.

Η οδηγία αυτή έρχεται να καλύψει τις βαθμίδες εκπαίδευσης και να υπαγορεύσει την αναγνώριση εκείνων των προσόντων που αντιστοιχούν στη μεταδευτεροβάθμια εκπαίδευση καθώς και εκείνη που αντι-

στοιχεί στη μακράς ή βραχείας διάρκειας δευτεροβάθμια εκπαίδευση και συμπληρώνεται, ενδεχομένως, από επαγγελματική εκπαίδευση ή εξάσκηση του επαγγέλματος.

Ευρωπαϊκή Ένωση, 1999. Δημοσιεύτηκε οδηγία (με την υποχρέωση των χωρών-μελών να την έχουν ενσωματώσει στην εσωτερική νομοθεσία τους το αργότερο μέχρι τις 31 Ιουλίου 2001) με σκοπό να συμπληρώσει τις δύο προηγούμενες. Η οδηγία αυτή αφορά την τεχνική/επαγγελματική κατάρτιση, που οδηγεί σε δραστηριότητες ελεύθερου επαγγέλματος ή σε δραστηριότητες τις οποίες ο Νόμος προβλέπει πως ο ενδιαφερόμενος νομιμοποιείται να εξασκεί μέσω της κατοχής σχετικής επαγγελματικής εμπειρίας. Το σημαντικό στοιχείο που εισάγει αυτή η οδηγία είναι η σπουδαιότητα που αποδίδεται στην επαγγελματική εμπειρία, νοούμενη ως συμπλήρωμα της απαραίτητης πρακτικής κατάρτισης. Οι μηχανισμοί αναγνώρισης της τρίτης οδηγίας είναι, κατά βάση, όμοιοι με αυτούς των προηγούμενων δύο οδηγιών. Σε περίπτωση αξιοσημείωτων διαφορών, όσον αφορά την κατοχή των απαραίτητων επαγγελματικών προσόντων μεταξύ της χώρας προέλευσης του ενδιαφερόμενου και της χώρας υποδοχής, προβλέπεται το μέτρο της περιόδου προσαρμογής ή του τεστ επάρκειας.

Σημειώσεις

[1] Δεν παρατίθενται στοιχεία πάνω στις διαδικασίες επαγγελματικής αναγνώρισης για ορισμένες χώρες, λόγω του ότι δεν βρέθηκε σχετικό επίσημο υλικό.

[2] Παρατίθεται λεπτομερής αναφορά του περιεχομένου των συμβάσεων και των οδηγιών στο παράρτημα της παρούσης.

[3] Το ENIC (European Network of Information Centres) συστάθηκε με πρωτοβουλία του Συμβουλίου της Ευρώπης και της UNESCO ως απόρροια της εφαρμογής της συνθήκης της Λισσαβώνας (1997). Στόχος του ENIC είναι γενικά να παρέχει πληροφορίες σε θέματα όπως εκπαιδευτικά συστήματα χωρών, διαδικασίες αναγνώρισης ξένων πτυχίων και σπουδές στο εξωτερικό. Τα NARIC (National Academic Recognition Information Centres) συστάθηκαν το 1984 κατόπιν πρωτοβουλίας της European Commission. Τα κέντρα αυτά, όντας μέρος του προγράμματος SOCRATES/ERASMUS, στοχεύουν στη βελτίωση των διαδικασιών αναγνώρισης ξένων τίτλων και περιόδων σπουδών, στη διευκόλυνση της μετακίνησης των φοιτητών στις EU, EEA χώρες, καθώς και στα συνεργαζόμενα κράτη της Κεντρικής-Ανατολικής Ευρώπης και την Κύπρο, ενώ τέλος παρέ-

χουν έγκυρη πληροφόρηση πάνω σε θέματα διάρθρωσης-λειτουργίας εκπαιδευτικών συστημάτων των χωρών.

[4] Την ώρα που γράφεται το παρόν, υπάρχει η πληροφορία ότι θα κατατεθεί στη Βουλή Νομοσχέδιο για την αναδιάταξη του ΔΙΚΑΤΣΑ, που μεταξύ άλλων θα περιλαμβάνει:

- Την απλούστευση των διαδικασιών αναγνώρισης των πτυχίων που έχουν αποκτηθεί από ομοταγή Πανεπιστήμια του εξωτερικού.
- Τη θέσπιση αυστηρότερων κριτηρίων για τους πτυχιούχους Ιατρικής. Ειδικότερα, σε σχέση με τις ιατρικές σχολές των ανατολικοευρωπαϊκών χωρών και τις ελλείψεις που έχουν παρατηρηθεί στον τρόπο της θεωρητικής και εργαστηριακής διδασκαλίας, το ΔΙΚΑΤΣΑ έχει αποστείλει στις διοικήσεις των εν λόγω Πανεπιστημίων ερωτηματολόγιο διακρίβωσης των όρων και προϋποθέσεων διδασκαλίας.
- Την υποβολή σε επιπλέον εξετάσεις τριών μαθημάτων στα αντίστοιχα ελληνικά Πανεπιστήμια των πτυχιούχων Νομικών και Οικονομικών σχολών, προς τεκμηρίωση της επάρκειας των γνώσεών τους.
- Την κατάργηση των απ' ευθείας μετεγγραφών από πανεπιστήμια του εξωτερικού και την καθιέρωση διετούς μεταβατικής περιόδου.
- Την απαγόρευση της κατάταξης σε ελληνικά πανεπιστήμια των πτυχιούχων εξωτερικού οι οποίοι πραγματοποίησαν μέρος των σπουδών τους σε Εργαστήρια Ελευθέρων Σπουδών

Πηγή: *Ελεύθερος Τύπος*, 20/3/02, *Απογευματινή*, 4/4/02.

[5] Π.Δ. 165/2000 (ΦΕΚ 149/τ. Α΄/28-6-2000), όπως τροποποιήθηκε με το Π.Δ. 373/2001 (ΦΕΚ 251/τ. Α΄/22-10-2001).

[6] Βλέπε λεπτομέρειες για τις εν λόγω αρχές στο site *www.buwiwm.edu.pl/rec*

[7] Αυτή, όπως και οι ακόλουθες δύο οδηγίες, έχουν ισχύ στις χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης, καθώς και στο Λίχτενσταϊν, τη Νορβηγία και την Ισλανδία, και αφορούν μόνο τα νομοθετικά κατοχυρωμένα επαγγέλματα (regulated professions).

[8] Ως πιστοποιημένα-νομοθετικά κατοχυρωμένα θεωρούνται τα επαγγέλματα εκείνα για την εξάσκηση των οποίων απαιτείται η κατοχή συγκεκριμένων προσόντων αποκτηθέντων μέσα από εκπαιδευτικό-πανεπιστημιακό κύκλο σπουδών, και που η λειτουργία τους «ρυθμίζεται» από νόμους του κράτους και κανόνες επαγγελματικών συνδικάτων.

[9] Όπου επαγγελματική εμπειρία νοείται η πραγματική και νόμιμη άσκηση του σχετικού επαγγέλματος σε ένα κράτος-μέλος.

[10] Δηλαδή, έλεγχος που αφορά αποκλειστικά τις επαγγελματικές γνώσεις του αιτούντος, και που διενεργείται από τις αρμόδιες αρχές του κράτους υποδοχής με σκοπό να εκτιμηθεί η ικανότητα του αιτούντος να ασκήσει νομοθετικά κατοχυρωμένο επάγγελμα στο εν λόγω κράτος-μέλος.

[11] Άσκηση νομοθετικά κατοχυρωμένου επαγγέλματος που πραγματοποιείται στο κράτος-μέλος υποδοχής υπό την ευθύνη αναγνωρισμένου επαγγελματία, και που συνοδεύεται (ενδεχομένως) από συμπληρωματική εκπαίδευση.

Πηγές

Αυστραλία: *www.dest.gov.au/noosr*

Αμερική: *www.ed.gov/NLE/USNEI/us/accreditation.html*

Γερμανία: Πληροφορίες δόθηκαν από τον Κ. Gerti Becker-Dittrich, German Branch of ENIC-NARIC Network, *g.becker-dittrich@kmk.org*

Becker-Dittrich, G. (2001), "Mutual Recognition of Diplomas: The Implementation of the General System in Germany".

Becker-Dittrich, G (2001), "How the Mechanisms for Recognising Foreign Diplomas and Qualifications Work in Practice: The Case of Germany".

Ελλάδα: Πουλής, Π., *Εκπαιδευτικό Δίκαιο και Θεσμοί*, Σάκκουλας, 2002.

Οργανισμός Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης - ΟΕΕΚ, *www.oeek.gr*

Συμβούλιο Αναγνώρισης Επαγγελματικών Ισοτιμιών – ΣΑΕΙ, *www.srpq.gr*

Δανία: Πληροφορίες δόθηκαν από τον Κ. Finn Kjeller Johansen, Information Officer, CVUU, *fkj@su.dk*

Καναδάς: *www.cicic.ca*

Κύπρος: *www.moec.gov.cy/kysatse.htm*

Νορβηγία: *www.nnr.no/naic*

Ολλανδία: Πληροφορίες δόθηκαν από τον Κ. Bas Wegewijs, Credential Evaluator, Nuffic, e-mail: *wegewijs@nuffic.nl*

COLO, NUFFIC/IRAS, "A Booklet on the Recognition of Professional Qualifications in the European Union, Liechtenstein, Norway and Iceland"
www.nuffic.nl
www.colo.nl.

Πολωνία: *www.buwiwm.edu.pl/rec*

Πορτογαλία: *www.desup.min-edu.pt/naric.htm*

Σουηδία: *www.hsv.se*

Τσεχία: *www.csvs.cz/en/databases/naric/*

Φινλανδία: *www.oph.fi/english/*
http://cedefop.eu.int
http://conventions.coe.int
http://204.225.6.250 (ENIC-NARIC Network)
http:/europa.eu.int/comm/education/socrates/naric/country.htm

Abstract

The paper documents the way academic and professional titles that were obtained abroad are recognized in the graduate's home country in eleven European countries, Australia, Canada and the United States. Great variety is observed regarding the body that has the final say on the validity of the credentials. In most countries, however, the employers judge the professional credentials. Regarding academic qualifications, in most countries universities have the final say regarding credentials. Of course with the exception of Greece, where a state run body called DIKATSA (Diapanepistimiako Kentro gia tin Anagnorisi Titlon Spoudon Allodapis), is the only authority regarding recognition.